

Technické podmínky, popis, zajištění a metodika výcviku řidičů terénních vozidel ATV/UTV pro Hasičský záchranný sbor ČR v rámci projektu:

„Zvyšování dovedností řidičů terénních čtyřkolek Hasičského záchranného sboru České republiky 2025“

Výcvik řidičů terénních čtyřkolek (dále jen „terénní vozidla ATV/UTV“) vyžaduje metodický přístup prioritně zaměřený na bezpečnost, techniku jízdy a orientaci v terénu. Terénní vozidla ATV/UTV mají specifické nároky na ovládání a jejich užívání může být vysoce rizikové, proto je zásadní, aby řidiči byli seznámeni nejen s ovládáním stroje, ale také se základními pravidly bezpečnosti při jízdě v terénu a na komunikacích.

1. Cíl výcviku

- Naučit účastníky základní dovednosti pro bezpečnou a efektivní jízdu na terénních vozidlech ATV/UTV.
- Předat jim znalosti o ovládání terénních vozidel ATV/UTV v různých terénech a situacích.
- Rozpoznat rizika spojená s terénem a počasím, osvojit si správné návyky a schopnost rychlého a samostatného rozhodování při jízdě v neznámém terénu.

2. Obecné požadavky

2.1. Výcvik se zaměřuje na zvládnutí základních dovedností v rámci teoretického i praktického školení řidičů terénních vozidel ATV/UTV u HZS ČR. Jedná se o:

- Jednodenní výcvik jízdních technik v různorodém terénu a specifických podmínkách, v rozsahu 1 hodina teorie a 5 hodin praktického výcviku.
- Výcvik probíhá v denní době a v běžných podmínkách viditelnosti.

2.2. Podrobnosti o organizaci, včetně časového rozvrhu teoretické a praktické části výcviku, jsou uvedeny v části **Metodika výcviku** tohoto dokumentu.

2.3. Výcvik se koná pro maximálně 10 a minimálně 8 účastníků. Každý účastník musí splňovat podmínky pro řízení terénních vozidel ATV/UTV a musí být uveden na seznamu (prezenční listině), jehož vzor objednatel poskytne dodavateli před zahájením výcviku. Při praktickém výcviku připadá jedno terénní vozidlo ATV/UTV na jednu osobu-účastníka výcviku.

2.4. Výcviky budou probíhat s technikou zajištěnou objednatelem v odpovídajícím počtu techniky (viz. bod 2.3.) běžně používané pro plnění úkolů HZS ČR (terénní vozidlo ATV/UTV), dílčí část výcviku se uskuteční s terénními vozidly ATV zabezpečenými dodavatelem, jak je podrobně upraveno v části 3.13 této zadávací dokumentace. Dodavatel

pro tyto 2 ks terénních vozidel ATV zajišťuje na vlastní náklady pohonné hmoty spotřebované při výcviku a odpovídá za technický stav vozidel.

- 2.5. Objednatel zpracuje po dohodě s dodavatelem roční plán výcviku. Dodavatel akceptuje, že je možné provést operativní změny v plánu s ohledem na plnění úkolů jednotek požární ochrany při mimořádných událostech, případně potřeby využití techniky určené pro výcvik k zajištění plnění úkolů v operačním řízení. Objednatel informuje dodavatele o potřebě změny plánu neprodleně, jakmile se dozví o potřebě nasazení techniky nebo účastníků výcviku pro plnění úkolů při záchranných a likvidačních pracích. Výcvik může být z těchto důvodů i přerušen, dokončení výcviku bude zajištěno v náhradním termínu po dohodě mezi objednatel a dodavatelem.
- 2.6. Dodavatel zajistí před zahájením výcviku seznámení účastníků s bezpečností a ochranou zdraví při výcviku. Dodavatel potvrdí podpisem hlavního lektora na prezenční listině absolvování výcviku všemi účastníky.

3. Požadavky na dodavatele a výcvikové prostory

- 3.1. Výcvik bude realizován v lokalitě, která je napojena na síť pozemních komunikací a umožňuje dostupnost automobily s přívěsem k převozu terénních vozidel ATV/UTV.
- 3.2. Pro efektivní využití času budou teoretická i praktická část a parkování techniky zajištěny ve vzájemné blízkosti nejvýše 1000 metrů mezi místy teoretické části výcviku, praktické části výcviku a parkování techniky, a to z důvodu vyhnutí se nežádoucím časově náročným přesunům při dodržování harmonogramu výcviku.
- 3.3. Praktický výcvik bude probíhat v lokalitě schválené pro výcvik jízdy terénních vozidel ATV/UTV ve vztahu k životnímu prostředí, lokalita nebude regulována obecnou či místní právní úpravou, které by zabraňovaly či omezovaly provádění praktických jízd terénních vozidel ATV/UTV. Lokalita bude disponovat různými povrchy a překážkami, aby odpovídala požadavkům na terénní výcvik, včetně:
- Nezpevněného povrchu pro základní praktický výcvik (terén, který není pokryt asfaltem, betonem, nebo jinou pevnou krytinou), terén bez překážek. Zároveň se nejedná o travnatou plochu, louku či pole
 - Prostoru s nezpevněným povrchem pro nácvik jízdy v terénu a překonávání uměle vytvořených překážek, technicko-terénní překážky (stupně, příčné prahy, šterkové a písečné úseky, překážky z klád či pneumatik)
 - Prostoru s přírodním terénem, prostoru s omezenou průjezdností (přírodním porostem), lesní cesty, zalesněný úsek o minimální ploše 400 m x 300 m, svahy, prostory pro nácvik bočního náklonu, prostory s různorodým přírodním povrchem (bláto, písek, kamenný povrch, voda)
 - Plochy pro bezpečné zastavení terénních vozidel ATV/UTV – terénní prostory jsou navrženy tak, aby v bezprostřední blízkosti trati či překážek byl bezpečný prostor pro případ nezvládnutí určeného výcvikového manévru.
- 3.4. Výcviková plocha pro praktický výcvik bude z důvodu bezpečnosti výcviku zajištěna proti vstupu nepovolaných osob. Prostory pro parkování terénních vozidel ATV/UTV mimo dobu výcviku budou zabezpečeny proti vstupu nepovolaných osob a pod dohledem kamerového systému se záznamem. Na výcvikové ploše určené pro praktický výcvik

terénních vozidel ATV/UTV nebude při výcviku řidičů HZS ČR současně probíhat žádná jiná aktivita ani výcvik jiných subjektů.

- 3.5. Teoretický výcvik proběhne v učebně s kapacitou minimálně 10 osob vybavené audiovizuální technikou.
- 3.6. Stravování a občerstvení bude zajištěno pro účastníky výcviku formou teplé stravy (oběd) a nápoje, přičemž dodavatel v místě provádění výcviku zajistí vhodné prostory pro konzumaci tohoto občerstvení a trávení přestávek ve výcviku.
- 3.7. Účastníkům budou dostupné WC a prostory na umytí rukou.
- 3.8. Lektorský tým se bude skládat vždy z minimálně tří lektorů v místě prováděného výcviku, a to z jednoho lektora pro teoretickou část a ze dvou lektorů pro praktický výcvik. Každý kurz povede určený hlavní lektor odpovědný za průběh výcviku.
- 3.9. Lektori budou označeni reflexními prvky, jejich ústroj bude jednoduše odlišitelná od ostatních účastníků výcviku a budou vybaveni komunikačními prostředky pro spojení mezi členy lektorského týmu navzájem.
- 3.10. Lektori musí splňovat následující požadavky:
 - Platné oprávnění k řízení terénních vozidel ATV/UTV,
 - Zkušenosti s vedením kurzu zaměřených na řízení terénních vozidel ATV/UTV
 - Schopnost poskytovat náležitou pomoc v nouzových situacích účastníkům výcviku.
- 3.11. Dodavatel doloží seznam instruktorů s uvedením jejich dosavadní profesní praxe, týkající se výcviku řidičů terénních vozidel ATV/UTV.
- 3.12. Dodavatel umožní trvalý přístup určených osob HZS ČR k vyzvednutí vozidel, která dopraví terénní vozidla ATV/UTV na místo konání výcviku, z parkovací plochy v případě potřeby plnění úkolů v rámci operačního řízení.
- 3.13. Dodavatel zajistí dostupnost zdravotnického vybavení pro případ úrazu, či zranění účastníka kurzu a poskytnutí první pomoci.
- 3.14. Dodavatel zajistí pro potřeby výcviku 2 ks terénních vozidel ATV s minimálním objemem 500 cm³ a s režimem 2WD/4WD, včetně 2 kusů homologovaných ochranných přílebk různých velikostí (M/L) určených pro techniku ATV/UTV pro dílčí část výcviku v praktické části č. I., II. a III., přičemž tyto 2 ks terénních vozidel ATV musí být v bezvadném technickém stavu umožňující jejich bezpečné využití pro účely výcviku, včetně doplňování pohonných hmot a provozních kapalin ze strany dodavatele.

4. Metodika výcviku řidičů terénních vozidel ATV/UTV

Výcvik probíhá v denní době od 08:00 hod. do 16:00 hod.

Časový harmonogram:

- 08:00 – 08:20 Administrativní část, prezence účastníků
- 08:20 – 09:20 Teoretická část (60minut)
- 09:20 – 09:30 Přestávka - přesun
- 09:30 – 11:30 Praktická část výcviku I. – zpevněný povrch (120 minut)
- 11:30 – 11:45 Přestávka - přesun
- 11:45 – 12:30 Praktická část výcviku II. / III. – technicko-terénní část a jízda v přírodní terénu (45 minut)
- 12:30 – 13:00 Oběd
- 13:00 – 13:45 Praktická část výcviku II. / III. – technicko-terénní část a jízda v přírodní terénu (45 minut)
- 13:45 – 13:55 Přestávka - přesun
- 13:55 – 15:25 Praktická část výcviku II. / III. – technicko-terénní část a jízda v přírodní terénu (90 minut)
- 15:25 – 15:30 Přestávka - přesun
- 15:30 – 16:00 Závěr, vyhodnocení a zpětná vazba

4.1. Teoretická část – 60 minut

Teoretická část je základní složkou výcviku, která účastníkům poskytuje nezbytné informace o funkci, pravidlech a bezpečnosti při provozování terénních vozidel ATV/UTV.

1. Část na učebně:

- a) Seznámení účastníků s programem výcviku a s časovým harmonogramem výcviku.
- b) Ustrojenost účastníků výcviku (zásahový oděv).
- c) Základní bezpečnostní pravidla, BOZP během výcviku, pravidla a instrukce: používání ochranných pomůcek (přilba, rukavice, ochrana zraku), po dobu jízdy je posádka terénního vozidla UTV povinna být připoutána bezpečnostními pásy.
- d) Seznámení s terénním vozidlem ATV/UTV, technickými parametry, limity a základním používáním: typy terénních vozidel, jejich specifika a technické vlastnosti, režim 2WD/4WD, ovládací prvky v kabině vozidla, bezpečnostní pásy, osvětlení vozidla, stěrače, topení – větrání, práce s navigátorem, možná výměna kolového podvozku za pásový.
- e) Zákonné předpisy: pravidla silničního provozu pro ATV/UTV, zásady pro jízdu na pozemních komunikacích.

2. Část u terénní techniky ATV/UTV:

- a) Základní uživatelské servisní úkony, kontrola provozních kapalin, zvednutí a výměna kola, pojistková skříň, údržba po jízdě v terénu.
- b) Základní teoretické dovednosti: těžiště vozidla, předvídatost v terénu, reakce na krizové situace. Rizika při přepravě nákladu / jízdy s další osobou a ovlivnění stability stroje.
- c) Teorie řízení terénního vozidla ATV/UTV na mokřem a kluzkém povrchu.
- d) Správné reakce při nehodě – jak jednat při převrácení terénních vozidel ATV/UTV nebo v případě uvíznutí v terénu.

4.2. Praktická část výcviku – 300 minut

Metodika výcviku je přizpůsobena zkušenostem účastníků, klíčová je důslednost ve výuce bezpečnosti, základního uživatelského ovládání a ohleduplnosti řidiče terénního vozidla

ATV/UTV k dalším účastníkům praktického výcviku, aby se minimalizovalo riziko vzniku škod na zdraví a majetku.

Praktická část probíhá na terénních vozidlech ATV/UTV bez nákladu a hasícího modulu na nástavbě. Praxe se zaměřuje na zvládnutí různých technik jízdy, a to jak v mírném, tak v náročném terénu. Praktická část výcviku je rozdělena na tři části.

1. Praktická část výcviku I. – zpevněný povrch – 120 minut

Důraz je kladen na technické zvládnutí a ovládání vozidla

- a) Základní ovládání – startování, brzdění, plynulá akcelerace apod.
- b) Jízda na rovině – udržování stability, správná pozice těla, práce s řídítky (u terénních vozidel ATV).
- c) Otáčení se, couvání, boční náklony, vyhýbání se překážkám – kuželová dráha, jízda ve skupině s více terénními vozidly ATV/UTV, rozestupy, komunikace, signály, předjíždění.
- d) Jízda v zatáčkách – naklánění do zatáček a přenášení těžiště těla.
- e) Zásady bezpečného brzdění, volba jízdních režimů 2WD a 4WD, použití stupně H/L.

Pro účely zajištění vycvičenosti účastníků výcviku na obou typech terénních vozidel (ATV/UTV) bude výcvik probíhat ve dvou skupinách, s každou čítající polovinu účastníků výcviku, s případným zaokrouhlením.

Skupina I. bude provádět v rámci úvodních 60 minut praktické části výcviku I. výcvik na alespoň 2 terénních vozidlech ATV a dalších terénních vozidlech UTV tak, že účastníci se budou v průběhu těchto 60 minut střídat způsobem tak, aby každý z účastníků této skupiny absolvoval jízdu na terénním vozidle ATV v obdobném časovém rozsahu jako ostatní účastníci z této skupiny.

Skupina II. bude provádět v rámci úvodních 60 minut praktické části výcviku I. výcvik na terénních vozidlech UTV.

Pro dalších (závěrečných) 60 minut praktické části výcviku I. se skupiny I. a II. vystřídají.

Po každém jednotlivém bodu výcviku v části I. (viz písm. a) – e) výše) bude následovat analýza chyb a vyhodnocení zvládnutí provádění úkonů ze strany instruktora.

2. Praktická část výcviku II. – technicko-terénní část – 90 minut

Cílem je zvládnutí techniky jízdy na nezpevněném povrchu s uměle vytvořenými překážkami bez důrazu na rychlost

- a) Ovládání stroje v lehkém a středně těžkém terénu, jízda v terénu s nezpevněným povrchem pod dohledem lektora – účastníci kurzu absolvují různé trasy simulující podmínky, které mohou potkat v reálném prostředí. Trasy budou zahrnovat různé typy povrchu a překážky.
- b) Překonávání překážek – uměle vytvořené překážky, využití křížení náprav, zajištění trakce, využití světla výšky vozidla.
- c) Stoupání a klesání – správné řazení a rozložení hmotnosti při jízdě do kopce a sjezdu, práce s plynem při jízdě z kopce, rozjezdy do kopce.
- d) Ovládání terénních vozidel ATV/UTV při průjezdu horizontu.

- e) Plocha se sníženou adhezí o délce minimálně 30 m – jízda v bahně, písku nebo na mokřím povrchu.

3. Praktická část výcviku III. – jízda přírodním terénem – 90 minut

Cílem je zvládnutí techniky jízdy v přírodním terénu, zalesněném terénu a zvládnutí speciálních činností bez důrazu na rychlost

- a) Průjezd přírodním terénem a překonání přírodních překážek: jízda po strmém svahu, v písčitéch a kamenitých úsecích, překonávání terénní nerovnosti a přírodních příkopů, průjezd terénu s vyjetými kolejiemi, technika zatáčení v omezeném prostoru.
- b) Nácvik průjezdu v prudkých zatáčkách: zvládnutí stability a technika zatáčení.
- c) Jízda terénem se sníženou průjezdností, jízda po lesních komunikacích a v zalesněném porostu, orientace v tomto prostoru, jízda na nepřehledném povrchu (travnatý povrch), jízda v neznámém terénu a lesním porostu včetně volby tzv. vlastní trasy.
- d) Nácvik samovyproštění, případně vyproštění druhého stroje, zacházení s navijákem, tažení vozidla.

Organizace výcviku v částech II. a III.

Pro účely zajištění vycvičenosti účastníků výcviku na obou typech terénních vozidel (ATV/UTV) bude výcvik probíhat ve dvou skupinách, s každou čítající polovinu účastníků výcviku, s případným zaokrouhlením.

Skupina I. bude provádět v rámci 90 minut praktické části výcviku II. výcvik na alespoň 1 terénním vozidle ATV a dalších terénních vozidlech UTV tak, že účastníci se budou v průběhu těchto 90 minut střídát způsobem tak, aby každý z účastníků této skupiny absolvoval jízdu na terénním vozidle ATV v obdobném časovém rozsahu jako ostatní účastníci z této skupiny.

Souběžně s tímto:

Skupina II. bude provádět v rámci 90 minut praktický výcvik části III. výcvik na alespoň 1 terénním vozidle ATV a dalších terénních vozidlech UTV tak, že účastníci se budou v průběhu těchto 90 minut střídát způsobem, aby každý z účastníků této skupiny absolvoval jízdu na terénním vozidle ATV v obdobném časovém rozsahu jako ostatní účastníci z této skupiny.

Pro dalších (závěrečných) 90 minut praktické části výcviku II. a III. se skupiny I. a II. vystřídají.

Po každém jednotlivém bodu výcviku v části II. a III. (viz písm. v bodech č. 2 a 3) bude následovat analýza chyb a vyhodnocení zvládnutí provádění úkonů ze strany instruktora.

4.3. Závěr, vyhodnocení a zpětná vazba – 30 minut

Po ukončení praktické části výcviku následuje zpětná vazba od lektorů, která umožňuje identifikovat chyby a zlepšit techniku jízdy v budoucích případech, s důrazem na:

- a) Osobní zpětná vazba: lektor individuálně vyhodnotí výkony každého účastníka, poukáže na chyby a poskytne doporučení pro zlepšení.
- b) Závěrečné hodnocení: souhrn teoretických a praktických dovedností získaných během kurzu, případně získání certifikátu prokazujícího absolvování výcviku.
- c) Dotazník pro vyhodnocení zpětné vazby od účastníků kurzů.

5. Vybavení pro podmínky kurzu

Vybavení: Každý účastník má vlastní ochranné prostředky (jednovrstvý/třívrstvý zásahový oděv, rukavice pro technické zásahy, ochrana zraku), včetně odpovídajícího typu přilby pro terénní vozidlo UTV (lehká/těžká zásahová přilba). Objednatel je povinen zajistit servisované terénní vozidlo ATV/UTV v bezvadném technickém stavu pro každého účastníka výcviku.